

Ugunsdrošības instrukcija daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, nomniekiem un iedzīvotājiem

Izstrādāta saskaņā ar 2016. gada 19. aprīļa MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" prasībām.

1. Vispārīgās prasības

1.1. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, nomniekiem un iedzīvotājiem (turpmāk tekstā – personām) ir pienākums rūpēties par sava dzīvokļa, kā arī dzīvojamās mājas palīgtempu un koplietošanas telpu ugunsdrošību.

1.2. Personām ir jāievēro šīs ugunsdrošības instrukcijas, kā arī citu normatīvo dokumentu prasības ugunsdrošības jomā.

1.3. Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties ēkā, nekavējoties evakuēties, pamanot ugunsgrēku.

1.4. **No 2020. gada 1. janvāra dzīvoklis ir jāaprīko ar vismaz vienu autonomo dūmu detektoru.**

1.5. Personām jārūpējas par inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma darbispējīgu stāvokli un jāinformē pārvaldnieks par inženiertehniskās sistēmas un aprīkojuma bojājumiem pa tālr. **65307085** (Avārijas dienests) vai **22047474**, vai klātienē SIA "PREIĻU SAIMNIEKS" Liepu ielā 2, Preiļos.

1.6. Ēkās nav ierīkotas ugunsdrošības nozīmīgas inženiertehniskās sistēmas.

1.7. Elektroenerģiju objektam piegādā A/S "Sadales tīkli". Lai atslēgtu elektroenerģiju nepieciešams zvanīt uz ārkārtas bojājumu tālr. **8404**.

1.8. Objektu un teritoriju ekspluatē atbilstoši būvprojektā paredzētajiem un būvniecības gaitā pieņemtajiem ugunsdrošības risinājumiem, ievērojot normatīvo aktu prasības ugunsdrošības jomā. Ugunsšodze noteikta līdz 600 MJ/m².

1.9. Nekavējoties ziņot par ugunsgrēka izcelšanos Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (turpmāk – VUGD) pa tālr. **112**, nosaucot objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, ziņotāja vārdu, uzvārdu un tālruna numuru, kā arī pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku.

2. Dzīvojamajās mājās aizliegts

2.1. izmantot bojātas apkures iekārtas un elektriskos sildītājus;

2.2. novietot uz apkures sistēmām un to ierīcēm degt spējīgus materiālus, tuvāk par 0,5 metriem;

2.3. atstāt bez uzraudzības apkures iekārtas, ja to nepieļauj ekspluatācijas noteikumi, kā arī elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves elektriskās ierīces, ja ekspluatācijas instrukcijā tas aizliegts;

2.4. atkausēt aizsalušus cauruļvadus, izmantojot atklātu uguni;

2.5. izmantot ierīces ar atklātu uguni, neievērojot to ekspluatācijas noteikumus;

2.6. patvaļīgi ierīkot vai izmantot gāzes, elektriskās apkures vai citas iekārtas, ierīces, kas nav paredzētas izmantošanai dzīvojamo māju telpās;

2.7. izmantot bojātas elektroietaisies un paštaisītas elektriskās sildierīces;

2.8. lietot nekalibrētus un paštaisītus elektrotīklu aizsardzības drošinātājus;

2.9. izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju, kā arī savienot tos veidā, kas rada bīstamu pārejas pretestību (vadu silšanu);

2.10. aizliegts veikt dzīvokļu, koplietošanas telpu (pagrabu, bēniņu, kāpņu telpu, kopējo koridoru) pārbūvi nesaskaņojot ar pilsētas būvvaldi un ēkas apsaimniekotāju, kā arī ekspluatēt ēkas, būves, telpas, kas pēc būvdarbu pabeigšanas vai pārbūves un/vai lietošanas veida maiņas noteiktajā kārtībā nav ekspluatācijā un kurās nav veikti būvprojektā paredzētie ugunsdrošības pasākumi saskaņā ar būvnormatīvu ugunsdrošības prasībām;

2.11. iekārtot ražošanas telpas, kuras izmanto sprādzienbīstamus materiālus, īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrumus;

2.12. ierīkot degtspējīgu materiālu noliktavas un darbnīcas telpas, kuras nav ugunsdroši nodalītas no citām telpām, evakuācijas ceļiem un kāpņu telpām;

2.13. izmantot tehniskos stāvus, tehniskās telpas un bēniņus būvprojektā neparedzētiem nolūkiem;

2.14. glabāt gāzes balonus, kā arī īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrumus pagrabos, cokola stāvos, bēniņos;

- 2.15. telpu uzkopšanai izmantot īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 2.16. izliet īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus vai uzliesmojošus šķidrumus mājas kanalizācijā;
- 2.17. atstāt bez uzraudzības degtspējīgus atkritumus, īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrumus un izmantotos slaukāmos materiālus;
- 2.18. izmantot un glabāt ķīmiskās vielas, ķīmiskos produktus un materiālus, kuru sprādzienbīstamības un ugunsbīstamības raksturojums nav zināms;
- 2.19. glabāt īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrumus fasējumā vai tarā, kas nav paredzēta ražotāja lietošanas un glabāšanas tehniskajos noteikumos;
- 2.20. daudzdzīvokļu objekta bēniņu, pagraba un tehniskajām telpām jābūt pastāvīgi noslēgtām, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu;
- 2.21. aizliegti ugunsbīstamie darbi (slīpēšana, metināšana, grilēšana vietās, kuras netiek uzraudzītas vismaz 4 stundas pēc šo darbu beigām);
- 2.22. Ziemassvētku un citu svinību laikā atstāt bez uzraudzības aizdegta sveces;
- 2.23. personām smēķēšana ir atļauta tikai ārpus dzīvojamo ēku telpām, ne tuvāk kā 10 m attālumā no ieejas dzīvojamajās ēkās;
- 2.24. mest izsmēķus pāri lodžiju margām, pāri logiem, kāpņu telpās, sadzīves atkritumu konteineros un citās neparedzētās vietās;
- 2.25. rīcība ar gāzi:
 - 2.25.1. ja ir konstatēta gāzes noplūde jāzvana VUGD pa **tālr. 112**, gaidot avārijas dienestu, noteikti jāaiztaisa visi gāzes krāni, kas ir pie gāzes aparātūras un jānodrošina telpas vēdināšana, atverot logus vai durvis, telpā, kurā notikuši gāzes noplūde uzturēties nedrīkst;
 - 2.25.2. neatstāt gāzes plīti ieslēgtu bez uzraudzības;
 - 2.25.3. neizmantojot gāzes plīti telpu apsildīšanai;
 - 2.25.4. ja jūtama gāzes smaka, nedrīkst lietot atklātu uguni, tai skaitā smēķēt;
 - 2.25.5. gāzes noplūdes gadījumā nedrīkst ne ieslēgt, ne izslēgt elektrisko apgaismojumu un citas elektroiekārtas, lai nerastos dzirksteles.

3. Kārtība kādā tiek uzturēti piebraucamie ceļi pie ēkām

- 3.1. ceļus un piebrauktuves pie ēkām, būvēm un ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām uztur tā, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu – vismaz 4 metru platumā;
- 3.2. personīgo autotransportu nav atļauts novietot tā, lai norobežotu teritoriju pie dzīvojamajām mājām un traucētu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu ēkām vai ūdens ņemšanas vietām;
- 3.3. aizliegts ierīkot stāvvietas un novietot transportlīdzekļus uz ugunsdzēsības hidrantu akām vai citādā veidā aizkraut tās;
- 3.4. aizliegts novietot vielas un priekšmetus 1,5 m rādiusā no ugunsdzēsības hidrantu akām;
- 3.5. hidrantu vāki ir nokrāsoti sarkanā krāsā, līdz ar to uz tiem un pie tiem transportlīdzekļus nenovietot;
- 3.6. ēkām tuvāko hidrantu atrašanās vietas VUGD ir zināmas, tā ir dienesta klasifikācijas informācija.
- 3.7. evakuācijas ceļos aizliegts:
 - 3.7.1. daudzdzīvokļu māju koplietošanas telpās novietot priekšmetus, mēbeles un iekārtas, ja tās samazina būvnormatīvos noteikto evakuācijas ceļu platību, palielinot ugunslozdi koplietošanas telpās;
 - 3.7.2. ierīkot noliktavas un pieliekamos, kā arī glabāt dažādus materiālus kāpņu telpās;
 - 3.7.3. stingri aizliegts aizkraut ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem evakuācijai vai glābšanai paredzēto ceļu un izejas durvis.

4. Rīcība ugunsgrēka gadījumā

- 4.1. ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izsaukšanas kārtība:
 - 4.1.1. nekavējoties ziņot par ugunsgrēka izcelšanos VUGD pa **tālr. 112**, neuzskatīt par pašsaprotamu, ka to jau būs izdarījis kāds cits;
 - 4.1.2. nosaukt objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu;

- 4.1.3. nosaukt ziņotāja vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru, kā arī pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;
- 4.1.4. noteikti pārliecināties, vai paziņojums pareizi saprasts. Tālruni var izslēgt vai nolikt klausuli tikai pēc tam, kad to izdarījis VUGD operators.
- 4.2. cilvēku evakuācijas kārtība:
 - 4.2.1. nekavējoties evakuēties pamanot vai saņemot brīdinājumu par ugunsgrēka izcelšanos;
 - 4.2.2. evakuētajām personām izturēties mierīgi un neveicināt panikas rašanos, un, ja ir iespējams, paņemt līdzīgi dokumentus, aizvērt visus dzīvokļa logus un durvis;
 - 4.2.3. evakuācijas ceļš paredzēts pa drošāko ceļu līdz izejas durvīm;
 - 4.2.4. evakuēties nepieciešams tikai virzienā pa evakuācijas ceļiem uz kāpņu telpu un līdz izejai, lai tiktu vietā ārpus būves;
 - 4.2.5. pēc ēkas atstāšanas bez VUGD pārstāvja atļaujas dzīvokļos atgriezties stingri aizliegts;
 - 4.2.6. ja evakuācija nav iespējama stipra sadūmojuma dēļ – jāpaliek dzīvokļos un jāzvana uz **112**, lai informētu par radušos situāciju (norādot informāciju, kurā stāvā, dzīvoklī, kāpņu telpā esat palicis).
- 4.3. kārtība, kādā tiek evakuēti cilvēki ar īpašām vajadzībām:
 - 4.3.1. palīdzēt evakuēties ēkas iedzīvotājiem un viesiem (tai skaitā cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai īpašām vajadzībām), ja tas neapdraud drošību un veselību;
 - 4.3.2. ja ir informācija, ka ēkā dzīvo cilvēks ar kustību traucējumiem vai īpašām vajadzībām, evakuācijas gadījumā par to informēt VUGD pārstāvi zvanot uz **112** (norādot informāciju, kurā stāvā, dzīvoklī, kāpņu telpā).
- 4.4. tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanas kārtība:
 - 4.4.1. ja ir iespējams, tad aiztaisīt ciet gāzes padeves ventili;
 - 4.4.2. ja ir iespējams, tad jāatslēdz dzīvokļos esošās elektriskās iekārtas vai ierīces, no kontaktligzdas izņemot vadu;
 - 4.4.3. lai apturētu inženiertehniskās sistēmas, tai skaitā elektroinstalāciju, nepieciešams informēt atbilstošos dienestus, Avārijas dienests **tālr. 65307085**; A/S “Sadales tīkli” **tālr. 8404**.
- 4.5. ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu (tai skaitā ugunsaizsardzības sistēmu) iedarbināšanas kārtība:
 - 4.5.1. ēkās nav ierīkotas ugunsdrošībai nozīmīgas inženiertehniskās sistēmas.
- 4.6. ugunsdrošības līdzekļu izmantošanas kārtība:
 - 4.6.1. izvērtējot visus apstākļus, personām nav aizliegts pēc saviem ieskatiem iegādāties ugunsdzēsības aprīkojumu savos dzīvokļos.
- 4.7. materiālo vērtību evakuācijas kārtība:
 - 4.7.1. ja ir iespējams, personas nodrošina savu personas apliecinājošu dokumentu un citu vērtīgu dokumentu un lietu evakuāciju;
 - 4.7.2. pēc evakuēšanās no dzīvojamās mājās, ziņot VUGD glābšanas darbu vadītājam par mājā palikušajām materiālajām vērtībām, norādot, kurā kāpņu telpā, stāvā un dzīvoklī atrodas īpašums;
 - 4.7.3. materiālo vērtību evakuāciju organizē tad, ja tas netraucē cilvēku evakuācijai un bīstamie faktori neapdraud cilvēku dzīvību;
 - 4.7.4. pēc materiālo vērtību evakuācijas, īpašnieka pienākums ir apsargāt īpašumu.

5. Papildus pasākumi ugunsgrēka gadījumā

- 5.1. ja dzīvoklī esat palicis iesprostots, jācenšas iespējamā veidā informēt par savu atrašanos ugunsdzēsējus-glābējus, zvanot uz **tālr. 112** vai arī izkarot pa logu gaišas krāsas dvieli vai aizkaru, ja ir iespēja dodieties uz balkona;
- 5.2. nekrist panikā, objektīvs situācijas novērtējums un pareizas rīcības izvēle palielina iespējas izglābties;
- 5.3. pamanot, ka izcēlies ugunsgrēks, nekavējoties doties uz telpas durvju pusi, (ja telpa piedūmota, pārvietoties rāpojot);
- 5.4. ja izdodas sataustīt durvis, bet tās ir karstas, nevērt tās vaļā, jo tas var nozīmēt, ka uguns plosās telpā tieši aiz durvīm. Atverot durvis, liesmas iekļūs telpā. Aizvērtas durvis var kalpot par drošu aizsegu no uguns un var pasargāt, kamēr ierodas palīdzība;

- 5.5. iespēju robežās aizbāzt durvju spraugas, samazinot dūmu ieplūšanu telpā, šim nolūkam var izmantot jebkuru audumu, vēlams samitrinātu;
- 5.6. ja telpa pilna ar dūmiem, ieteicams rāpot uz loga pusi un to pavērt mazā spraugā (aptuveni 10-15 cm), nevērt logu pilnīgi vaļā, tas palielinās dūmu ieplūšanu telpā;
- 5.7. tikai galējās nepieciešamības gadījumā atvērt logu pilnīgi vai izsist stiklu, taču šādā gadījumā dūmi var iekļūt telpā arī no ēkas ārpuses, turklāt, ja logs būs izsists, vairs nebūs iespēju to aizvērt;
- 5.8. ja atrodoties pirmā stāvā, izvērtējiet, vai iespējams izmantot logu, lai izkļūtu ārā, ja atrodaties augstāk par pirmo stāvu, pēc iespējas ilgāk jāatturas no lēmuma izlēkt pa logu, lai negūtu traumas lecot no augstuma;
- 5.9. pārvietojoties pa piedūmotu telpu, aizklāt muti un degunu ar mitru gabalu;
- 5.10. evakuētie cilvēki ēkā atgriezties var tikai pēc ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītāja (VUGD amatpersonas) atļaujas.